

Handläggare

Sebastian Zaar

Telefon: 08-670 27 21

Till

Styrelsen för Stockholms Hamn AB

Ändrad omfattning av kapacitet för elanslutning i Stadsgården samt förändrad slutkostnad

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar följande:

1. Styrelsen godkänner genomförande av projekt "*60169 INV Elanslutningar Stadsgården*" till en investeringsutgift om 130,55 miljoner kronor inklusive förväntad kostnadsutveckling.
2. Styrelsen godkänner att omfattningen av kapaciteten i elanslutningen ändras från 24 MW till 11,6 MW.

Bakgrund

Stockholm är en populär destination för internationella kryssningar och Stockholms Hamnar är den främsta kryssningsdestinationen i Östersjön. Stockholms Hamnar har lång erfarenhet av att elansluta den reguljära färjetrafiken medan kryssningstrafiken fram tills nu inte har haft samma möjlighet.

Landelanslutningar av fartyg ger två primära positiva miljöeffekter; minskade utsläpp till luft och minskat lågfrekvent buller i hamnområdet. Ombord på fartygen blir det även väsentligt tystare och mindre vibrationer i fartygets maskinutrymmen då motorer, hjälpmotorer och generatorer kan stängas ner medan fartyget är anslutet till landelanslutning.

Projekt "*60169 INV Elanslutningar Stadsgården*" initierades under 2019 tillsammans med hamnarna i Aarhus, Helsingfors och Köpenhamn och fick genomförandebeslut av Stockholms Hamnars styrelse 2020-02-19.

Projektet syftar till att förverkliga att de fyra hamnarna i ett koordinerat genomförande investerar i infrastruktur och utrustning för att elansluta kryssningsfartyg. Eftersom kryssningsfartygen vanligen besöker flera av dessa hamnar under sina kryssningar i Östersjön ökar incitamentet för rederierna att göra motsvarande investeringar i sina fartyg om flera hamnar erbjuder landanslutning. Ambitionen är att uppfylla EU:s klimatpaket *Fit for 55*, bidra till att göra Stockholm till en hållbar kryssningsdestination samt att främja en hållbar utveckling av kryssningsverksamheten i Östersjön.

Projektet omfattar investeringar på två kajplatser i Masthamnen; S160 vid Fotografiska Museet och på S167 nedanför Fåfången dit omkring hälften av kryssningsanlöpen går. Projektet dimensionerades för att kunna försörja S160 med 8MW och S167 (där de största fartygen angör) med 16 MW, det vill säga totalt 24 MW.

Projektet består tekniskt av tre huvuddelar med tre upphandlade leverantörer

1. Två stycken fördelnings- och transformatorstationer samt uttagsstationer längs kajer (PSW Power & Automation, Norge)
2. Två stycken anslutningstruckar (Scaleup, Estland)
3. Förstärkning av kraftmatning till Masthamnen (Ellevio, koncessionsinnehavare)

Under projektets gång har det framkommit att Ellevio inte kunnat leverera den kraftmatning om totalt 24 MW som projektet behöver och som Stockholm Hamnar under 2020 formellt föränmält behov av. Detta på grund av att elnätet på östra Södermalm inte kan leda fram de relativt mycket stora föränmällda effekterna (24 MW).

Stockholms Hamnar och Ellevio inledde samtal om utökad effektförsörjning till Masthamnen 2017 och Ellevio inledde en kapacitetsutredning 2018.

2021 meddelade Ellevio att en tillfällig matning med begränsad kapacitet skulle behöva leveras i ett första steg och 2023 meddelade Ellevio att en ordinarie matning med full kapacitet inte kan levereras förrän efter 2030.

En tillfällig effektförstärkning om 11,6 MW levereras enligt plan hösten 2024 och arbete pågår just nu. 11,6 MW räcker till att elansluta två mindre eller mellanstora kryssningsfartyg med effektbehov på vardera upp till 5-6 MW. De största fartygen, och bedömt framtida fartyg, har dock effektbehov mellan 10-16 MW vilket gör att med den tillfälliga lösningen kan inte små eller medelstora fartyg anslutas *samtidigt* som ett större fartyg. Den tillfälliga effektförstärkningen till hamnen kommer att vara tillräcklig för att elansluta de kryssningsfartyg som anlöper till S167. Läge S167 kommer alltid att prioriteras för elanslutning före läge S160.

Slutkostnaden för fullständig leverans, 24 MW, har beräknats öka från 25 miljoner kronor (enligt uppgift 2017) till 100 miljoner kronor vilket uppskattades vid avstämningsmöte med Ellevio januari 2024. Orsaken till den stora kostnadsökningen är, enligt Ellevio, att kablar behöver dras från utanför tullarna för att tillgodose hamnens totala effektbehov och en ny större fördelnings- och transformatorstation skulle behöva byggas på östra Södermalm.

Tidigare beslut

Beslut om projektet fattades av Stockholms Hamnars styrelse 19 februari 2020 (dnr 2020-00259/111), då bolaget fick i uppdrag att genomföra en EU-ansökan och i det fall ansökan beviljats bygga två stycken elanslutningar med högspänning i Stadsgården, till en projektbudget enligt tjänsteutlåtandet om 119 miljoner kronor.

Genomförande av projektet

Utredningen inkluderade inledande kontakter med samarbetshamnar, kryssningsrederier samt Ellevio och genomfördes under 2019.

I februari 2020 gav styrelsen uppdraget till bolaget att söka finansiering från EU vilken beviljades i november 2020.

Efter beviljade medel genomfördes under 2021 projektering och upphandling. Arbeten på plats har genomförts sedan hösten 2022.

Under sommaren 2023 levererades anslutningstruckarna samt anläggningen på S167 vilken tagits i drift under kryssningssäsongen 2024. Anläggningen på S160 levereras september 2024.

Projektets arbeten på plats ska avslutas under hösten 2024 så snart Ellevio dragit fram tillfällig matning som medger elanslutning av ett stort kryssningsfartyg alternativt två mindre till mellanstora kryssningsfartyg samtidigt.

Ärendet

Ärendet avser förändrad omfattning i projektets utförande samt kostnadsökningar om totalt 11,55 miljoner kronor (+ 9,7 %).

Projektet har i förhållande till ursprunglig budget haft kostnadsökningar primärt inom inköp av alla huvuddelar där upphandlingarna blivit dyrare än beräknat beroende av flera samverkande faktorer som inflation, COVID och den snabbt växande globala efterfrågan på landelanslutningsutrustning.

Projektet har även tagit en större tillkommande kostnad för att bygga ut ett lokalt fördelningsnät för högspänning om cirka 11 miljoner kronor.

Omfattningsändringen består i att den permanenta matningen om 24 MW har fått utgå ur projektet och istället har projektet betalat för en tillfällig matning om 11,6 MW samt investerat i ett nytt hamninternt fördelningsnät för högspänning i hamnområdet. Det hamninterna fördelningsnätet gör det möjligt att fördela tillgänglig effekt mellan samtliga elanslutna kajlägen i Stadsgården/Masthamnen inkluderande även Vikings Lines lägen S163 och S164.

Ekonomi

Beslutad projektbudget (200219): 119 miljoner kronor

Slutkostnadsprognos (240725): 130,55 miljoner kronor

Budgetöverskridande: 11,55 miljoner kronor (9,7 %)

Kostnadsökningarna som leder till budgetöverskridandet består av ökade upphandlingskostnader.

Aktivitet	Budget	Kostnad	Differens
Upphandling Fördelningsstationer (Högspännings-anläggning, frekvensomriktare, annan utrustning)	65 MKR	73,5 MKR	8,5 MKR
Upphandling Utrustning kaj- fartyg ("dispensertruckar")	10 MKR	14,4 MKR	4,4 MKR
Projektering, infrastruktur och arbeten på plats	19 MKR	17,85 MKR	-1,25 MKR
SUMMA			11,55 MSEK

Den extern finansiering är inte medräknad i slutkostnadsprognosen vilket innebär att bolagets totala kostnader kommer att bli 130,55 miljoner kronor utan den extern finansiering från EU och Klimatklivet. Bolaget har blivit beviljad finansiering för projektet till ett maximalt belopp om 51 miljoner kronor varav 35,5 miljoner kronor är utbetalt till bolaget.

Magdalena Bosson
Verkställande direktör

Sebastian Zaar
Chef Teknik och projekt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Magdalena Bosson, Verkställande direktör	2024-08-28
Sebastian Zaar, Chef Teknik och projekt	2024-08-28